

Rozhovor s rektorem Miroslavem Holečkem

Univerzita se musí otevřít světu

Miroslav Holeček se na Západočeské univerzitě pohybuje již dvacet let. Do akademického prostředí přišel v roce 1996 z Výzkumného ústavu Škoda Plzeň, aby se zde věnoval pedagogické činnosti. O pár let později stál u zrodu jednoho z prvních výzkumných center ZČU Nové technologie, jehož ředitelem se stal v roce 2007. V roce 2014 úspěšně kandidoval na post rektora, univerzitu vede od 1. března 2015.

Ve funkci rektora působíte osmnáct měsíců. Je něco, co vás v nové funkci skutečně překvapilo?

Samozřejmě, že člověka v této funkci překvapí řada věcí, především to, jak se mu změní pohled na univerzitu. Člověk taky brzy pochopí, jak málo je pro zaměstnance funkce rektora srozumitelná. Někdo má pocit, že rektor musí řešit (a vyřešit) všechno, někdo zase nese velmi nelibě, že o některých věcech skutečně rozhoduje rektor či vedení univerzity. Pravděpodobně největším překvapením pro mě bylo, že rektor je často chápán jako jakýsi celouniverzitní ombudsman. Nepřetřžitě se ke mně dostávají nejrůznější stížnosti, ať od lidí z univerzity nebo od studentů samotných či jejich rodičů. Stížnostem sice rozumím, ale často je až úsměvná představa, že by rektor mohl mít možnost řešit řadu velice detailních záležitostí, které se odehrávají uvnitř fakult či servisních pracovišť.

Jak vnímáte z té nejvyšší pozice současnou univerzitu? Kde má podle vás největší rezervy?

Rozhodně by se měla ještě více otevřít světu a dát o sobě více vědět – jak je výborná v řadě oborů, že tu máme hned čtyři perspektivní výzkumná centra, ve kterých se realizuje věda často i na špičkové světové úrovni. Že máme spoustu pozoruhodných interdisciplinárních projektů nebo že se řada fakult může pochlubit velmi kvalitní spoluprací s praxí. Rezervy ale vidím také v pedagogické činnosti či nutnosti modernizace některých výukových programů. Taky pocítuji jako problém malý zájem výrazných osobností o zapojení se do vedení fakult či celé univerzity.

Takže na otázku, na co by univerzita by měla být nejvíce pyšná, jste mi již vlastně odpověděl.

Ano. Naše univerzita je skutečně dobrá v celé řadě oborů. Její další velkou předností je pestrost a multioborovost. Velkou radost mám osobně ze vzájemné spolupráce, která tu mezi mnohými fakultami výborně

funguje. Podívejte se například na studentskou formuli, na jejímž vzniku spolupracovali studenti z pěti fakult! A jsem moc rád za řadu významných osobností, které na univerzitě máme, kteří mají velké vize a dokážou je zrealizovat. Bez těchto osobností by zde nebyla výzkumná centra ani některé moderní směry výzkumu, neměli bychom zde kvalitní design a umělecké obory, nemohli bychom se pochlubit některými unikátními obory a zajímavou mezioborovou spoluprací.

Mottem letošních oslav se stal slogan: „Jste připraveni na čtvrtou průmyslovou revoluci? My ano.“ Jsme skutečně připraveni?

Bezpochyby jsme připraveni v řadě technických disciplín, které zde dosahují opravdu špičkové úrovně. Máme kvalitní odborníky a výborné experimentální a vědecké zázemí. Čtvrtá průmyslová revoluce však nejsou jen nové technologie. Je to především zřetelné připomenutí faktu, že svět kolem nás se mimořádně rychle vyvíjí. Brzy budou úplně nová pracovní místa a řada současných zanikne. Rovněž je i poukazem na to, že se pravděpodobně výrazně změní role člověka ve světě, že bude mít třeba úplně jinou pracovní kapacitu, že bude stále větší důraz na pestré volnočasové aktivity a podobně. To je právě obrovskou příležitostí pro humanitní fakulty, ekonomické, zdravotnické, právnické či umělecké obory. Na řadu těchto výzev jsme skutečně dobře připraveni díky skladbě našich fakult, kvalitním výzkumným centrům a dlouhodobě rozvíjené mezioborové spolupraci. Potenciál máme, jen jej musíme cíleně rozvíjet a stále intenzivněji vzájemně spolupracovat.

Jaké nejdůležitější úkoly vás ve funkci rektora v nejbližším horizontu čekají?

Pro nás všechny je nyní důležité uspět na složité křižovatce, kterou nám připravila novela vysokoškolského zákona. Zároveň je horkým tématem financování

výzkumu a řada otazníků se točí kolem toho, jakým způsobem bude stát přistupovat k terciárnímu vzdělávání. A zde vidím jedinou možnost, jak v této nastalé situaci uspět – být nároční sami na sebe, dokázat ocenit kvalitní věci a zároveň umět eliminovat ty podřadné. A pak je nezbytně důležité hledat konsenzus, v klíčových okamžicích zůstat jednotní a táhnout za jeden provaz. Jen tak můžeme toto období ustát se ctí a stát se perspektivní vzdělávací institucí s pevnou vnitřní strukturou.

Ani ve funkci rektora jste nepřestal učit. Považujete kontakt se studenty za důležitý?

Bezesporu. Člověk by si měl neustále připomínat, že je tu především kvůli studentům, a čistě z osobního hlediska musím podotknout, že mě obrovsky motivují debaty s nimi, baví mě konfrontovat se s jejich světem. Kupříkladu na akci „Pivo s rektorem“ jsem měl možnost hovořit se studenty všech fakult, bylo to mimořádně podnětné. Člověk najednou uvidí univerzitu úplně jinými očima.

A jsou současní studenti hodně jiní?

Rozhodně se od doby, kdy jsem studoval já, hodně změnilo. Všiml jsem si, že jsou to někdy tak trochu ještě děti v tom smyslu, že často nemají pevný cíl, nemají jasno v tom, co by chtěli dělat, často se teprve hledají. A to by právě měl být jeden z úkolů školy, mít možnost a schopnost dokázat poodhalit studentům, v čem jsou dobří, a pomoci jim sebe sama najít. Většinou nejde o to, zda je student špatný či dobrý, ale o to, že si třeba jen ještě nenašel ten „svůj“ obor.

Až jednou budete předávat rektorské žezlo, jakou univerzitu byste rád svému nástupci předal?

Mám vizi moderní univerzity, která zřetelně vyzařuje do světa, čím je unikátní, proč a co zde mají lidé studovat a celé vnitřní prostředí je vzájemně propojeno v logický a funkční celek. Za mimořádně důležité považují dobrou atmosféru na univerzitě, která vytváří ty nejlepší podmínky pro tvůrčí prostředí a rozvoj osobností. Tak si představuji úspěšnou univerzitu.

Co byste na závěr popřál univerzitě k jejím narozeninám?

Co tak mladé dámě popřát ke 25. narozeninám...? Tak především, ať jsi stále přitažlivější a žádanější! Ať máš svou nezaměnitelnou a krásnou tvář! Ať stále sílí zájem být Ti spolehlivým a věrným partnerem! Ať se o Tobě ví, že vždy hraješ čestně a férově, že ctíš pravidla a máš svou hrdost. A ať jsi s přibývajícím věkem stále krásnější a lákavější a otáčejí se za Tebou studenti i z dalekých krajů a vzdálených zemí.

Doc. Dr. RNDr. Miroslav Holeček (*1961) vystudoval Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy, kde získal titul doktora přírodních věd. Doktorát z oboru aplikovaná mechanika absolvoval v letech 1992 až 1996 na Západočeské univerzitě v Plzni, ve stejném oboru se zde také v roce 2004 habilitoval. V letech 1986 až 1995 působil jako samostatný výzkumný a vývojový pracovník ve Výzkumném ústavu Škoda Plzeň. Od roku 1996 je akademickým a vědecko-výzkumným pracovníkem Západočeské univerzity v Plzni, v letech 2007 až 2015 působil jako ředitel vysokoškolského ústavu Nové technologie – výzkumné centrum.

Rektor v období
od 1. 3. 2015